

СУХИ КАМЕННИ ЗИДОВЕ : ОСНОВЕН ЕЛЕМЕНТ В МОЗАЕЧНОТО ЗЕМЕДЕЛИЕ С ВИСОКА ПРИРОДНА СТОЙНОСТ

МЕСТОПОЛОЖЕНИЕ:

Крайбрежието и островите на Хърватия

СИСТЕМА НА ЗЕМЕДЕЛИЕ С ВПС:

екстензивна паша, основно овце, по средиземноморските пасища и мозаечен ландшафт

ПЕРИОД НА ДЕЙСТВИЕ:

Започва през 2002 г. и продължава и до днес. Сухите каменни зидове като техника в земеделието се използват на островите над 2000 години.

КЛЮЧ КЪМ УСПЕХА:

Ентузиазъм, европейско финансиране, европейско признание (Европейска награда за културно наследство).

ОПИСАНИЕ НА ИНОВАЦИЯТА

Неправителствената организация 4 Grada Dragodid е създадена от група ентузиаста и се занимава с популяризиране и усъвършенстване на уменията и традициите за сухо каменно строителство чрез семинари, полеви проучвания и медии. Те създават връзки между носителите на знание и млади професионалисти в областта на земеделието, архитектурата, строителството, туризма и др., и почитателите на традициите и туристи.

„Чрез използването на знанията и уме-

нията на нашите предци за управление на природните ресурси в тези обширни и сухи карстови области ние се стремим да промотираме устойчивите начини на управление на земите и водните ресурси. Нашата цел е да възстановим техниките на сухото каменно строителство като ефективна, естетична и устойчива алтернатива на използването на бетон при изграждането на малки сгради и стени в Средиземноморието, особено в националните и природните паркове и защитените обекти на културното наследство“ (Bubalo, 2017).

ПРИНОС НА ИНОВАЦИЯТА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ЗЕМЕДЕЛИЕТО С ВПС

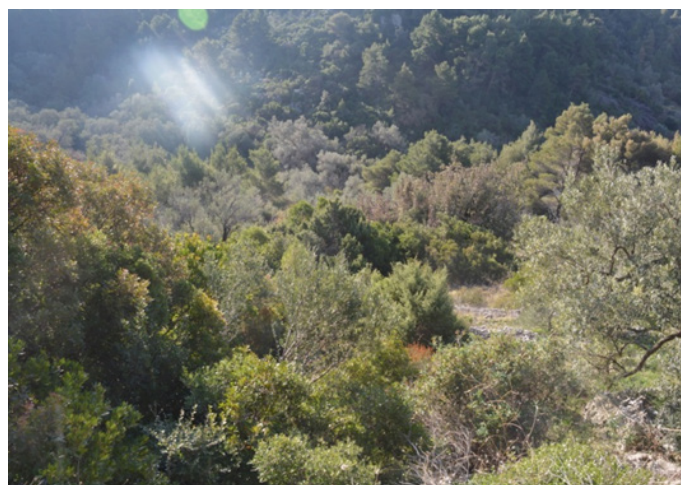
- ▶ Възраждане на местното познание относно опазването на околната среда и устойчивото използване на природните ресурси; Насърчаване на традиционните земеделски дейности;
- ▶ Създаване на програма за възраждане на местните традиционни практики за устойчиво използване на природните ресурси и управлението на земите, в които земеделието е останало на заден план. Забелязва се липсата на комуникация между застаряващото поколение земеделци, които са предимно пенсионери, и младите земеделци, които възраждат селскостопанските практики в съвременните условия. Тази липса на комуникация се преодолява, благодарение на действията на различни организации и ентузиаста, които провеждат семинари и издават печатни или дигитални книги и бюлетини;
- ▶ Насърчаване на оценяването и защитата на националното наследство като възможност за регионално развитие води до трансгранични партньорства с подобни организации и сътрудничества със структури от други научни сфери. Резултатът е номинация на ЮНЕСКО за включване на сухото каменно строителство в представителен списък на нематериалното културно наследство на човечеството.

ОСНОВНИ ФАКТОРИ ЗА УСПЕХ

Иновацията е възможна благодарение на процеса на хармонизация на нормативните документи на Хърватия, доброволческата дейност и достъпа до европейски средства. Основните участници са местни неправителствени организации и местни високообразовани младежи, които искат да намерят начин да се докоснат до миналото и историята, но и да се възползват от икономическата му значимост за развитие на средиземноморските острови в страната.

Основните фактори за успех са:

- ▶ Ентузиазъм;
- ▶ Желание за доброволческа дейност;
- ▶ Създаване на основни групи от хора, правещи сухи каменни зидове: пастири, лозари и земеделци отглеждащи маслини.

ПОУКИ

- ▶ Съвместните дейности на научните среди и неправителствени организации водят до разработването на мярка за възстановяване и поддържане на каменни стени в Програмата за развитие на селските райони в Хърватия;
- ▶ Запазването на традиционния ландшафт и възобновяването на земеделските практики трябва да се извършва по начин, който да отговаря на съвременните потребности на местното население, съчетавайки опазването на околната среда и развитието на устойчив туризъм.

За повече информация и контакти:

Сдружение за териториален и екологичен просперитет (СТЕП)

гр. София, Младост 1, ул. „Акад. Андрей Сахаров“ №11, офис 21

ел. поща: step_ngo@abv.bg, тел: +359-898 563647

Янка Казакова, координатор на проект HNV-Link, ел.поща: yanka.kazakova@gmail.com

Вяра Стефанова, координатор „Район на знанието“, ел. поща: v.stefanova65@gmail.com

www.step-bg.bg; www.facebook.com/STEP.BULGARIA

Отказ от отговорност: Публикацията е създадена от Сдружение за териториален и екологичен просперитет (СТЕП) по проект HNV-Link и представя гледната точка на авторите. Изпълнителната агенция за научни изследвания не носи отговорност за никое възможно използване на съдържаната в него информация.

Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на програмата на ЕС за научни изследвания и иновации Хоризонт 2020 по грантово споразумение № 6963911